

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קז:

עין משפט
גר מצוה

קנה א מ"י פ"ד מהלכות
גיטת סו' ב ט"ח
גי' (פ"ג ט"ז)
קנה ב מ"י ע"ג
קנה ג מ"י פ"ד
שלה וספקין ה"א
מה שיש פ"ד ט"ז
ה"ב
ה"ב
ה"ב

מסורת הש"ס

(א) כ"ד (ב) כ"ד (ג) שמו' כ"ז
(ד) ש"ח פ"ד כ"ז (ה) ד"ה
שמו' כ"ז

תורה אור השלם

1. על כל דבר פשוט על
שור על גמור על שה
על שלמה על כל אברה
אשר יאמר כי הוא זה
עד האלהים בא דבר
עצמם אשר ירשיעו
אלהים ישלם עינם
לרעה: שמו' כ"ח
2. וכי יואל איש מעט
רעה ונשבר או מה
בעליו אין עמו שלם
שמו' כ"ג י'
3. אם לא יקרא דוגם
ונקרב בעל הבית אל
האלהים אם לא שלח
ידו במלאכת רעה:
שמו' כ"ב

הגהות הב"ח

(א) ג' מ"א עמ"ס
דאמר קרא ונקרב:
(ב) ר"ה ד"ה לא חס
ו"י לחיטו כ"ל ו"א
קשיא הא דאמרינן
לעיל השביעי עליו ה'
פעמים בין בפני כ"ד
בין שלא בפני כ"ד
חייב על כל אחת
ואחת והבא אמרינן
פטור איבא לתרוגי
דהתורה ודאי חייב דהא
בקרוב שבועה קמיידי
ולא שני לן בין בפני
כ"ד בין שלא בפני
כ"ד דסתמא כתיב מכל
אשר ישבע עליו לשרק
וגו' אבל הבא בפני
קאמר דפטור דהא
שבועה בתורתא לאו
שבועת הדיינין היא
ואע"פ שבועת כ"ד
שלא היה להם לכו"ר
להשביע שריה כ"ד
בפני כ"ד משבועה
ראשונה דתונית טענת
אבדיה ונשבע לא
משלם כ"ל וכ"ל לא
משלם אלא שבועת
הדיינין דרבהי כתיב
ונקרב בעל הבית ו"ג
לשבועה לשלם שנים
ואין אלהים אלא דיינין
לדין נשבע ממילה ש"ב
לא היה מחייב שבועה
לבעלים מ"ל:

לדין כעירם במקום והודא כמקום.
קודם שימיינו שבועה ולא
נשבעו בלא כפירה והודא לין
דמיה נר מתא פליג אדרכי חייא
נר יוסף: פרה ראויה נאמרה
בש"ח ופניה בשומר שר: שוכר

(ד) (ט) א"י חייב: כ"ל: עד שיטע
כ"ד י' קודם שבועה כגון
מלכה: ה"ג דלמר קרא ונקרב
בעל הבית אל האלהים אם לא
שלח: למימרא. דהאי דמיינן
כפירה דהאי דמיינן כפירה
כ"ד י' טעמיה. דמלך רשע נכך
שבועה נשבע שיהי שלם ביה י'
בשומד על אבוסה. שלם שלם ביה
יד שנו דמיינן כ"ל: אכל שלם כ"ד
י' קודם שבועה קנאה כמות
גולה ושומר חנם אינו נעשה
אלא כעבד גזנן וזה קודם שטען
טענת גזנן קנאה וקמה ליה כרשותיה
שלא מתא ישלמה ואשמה דכי כפר
דידיה קא כפר: או דלמא אפילו
עומד על אבוסה קאמר. וכל שכן
כי שלם ביה י' דהכי קאמר
דלמר ר' חייא בר יוסף: פטור
טענת אבוסה ונשבע. י"ג והיה:
פטור. מן הכפל: מ"ט לא משום
דקנס כשבועה ראשונה. להחמיר
באונסין דרבי ששה דלמר לעיל [ק':
הכופר פנקדון נעשה עליו גולן אפי'
דכ"ע מודו. אלמא כיון דקמה ליה
כרשותיה כי כפר דידיה קא כפר
ולא מייחייב ליה כ"ל וה"ה לשולח ביה
יד כיון דפשיטא לן נפ' המפקד
(כ"ט ח"א): דקמה ליה כרשותיה מו לא
מייחייב עליה כ"ל: לא. החס לאו
משום דקמה ליה כרשותיה הוא אלא
הואיל וילא שומר זה י' בעלים
כשבועה ראשונה שנית דין ראשון
נשתלק מידים ושבועה אחרונה זו לאו
שבועת הדיינים הוא לחייבו כ"ל
(ה) לדין נשבע בתחילה שוב לא היה
מחייב שבועה לבעלים: כיון שלם
כ"ד י' קודם שבועה: ה"ק אם לא
שלח. ונקרב בעל הבית וקיימא לן
כהמפקד (ס"ט) דהאי ונקרב לשבועה
הוא וכתיב כתיבה ישלם שנים אם
נמלא רשע: הוא: שלם י' טעור.
מכל הדין הזה: שלם שבועות
משביעין. את שומר חנם האומר
נגנבה: שבועה שלם פשעתי.
כשמירתו כשנגנבה דאי פשע ביה
חייב דכתיב: על כל דבר פשע:
שבועה שלם שלחתי כ"ד י'. ליהנות
בה קודם לכן דלא שלח בה י' קמה
ליה כרשותיה דנעשה גולן עליה
ומייחייב באונסין וכו"ש נגנבה ואבדיה:
כי מגליא מילתא דאיתיה כרשותיה.
והוא גזנן עליה מחייב כ"ל דהיינו
טוען טענת גזנן: אף שבועה שלם
שלחתי כ"ד י' כי משתחב שכן נמי

עד שיטע בו י' והא דקמי לעיל (ד) (ק.) והעדים מעדים אותו
שגזנו משלם תשלומי כפל היינו ששלח בו י'
הואיל ויצא יד בעלים בשבועה ראשונה. דלמ"ג שהיה
שלשק שבועה אין חייב מן
כמו שחזר וטוען אלא נאמן שלא
בשבועה לומר שנגנב כמנו דלי בעי
אמר כלמת שנבעתי והיה פטור והא
קמ"ל אע"ג שמושבט מפי כ"ד כגון
שטענו בפני כ"ד אחר שלח היו
יודעים שנגנב ככר קודם והשביעוהו
עמה דפטור כיון שזמן הדין לא היה
לו לישבע: ושלח בו י' פטור.
והא דלמר לעיל והעדים מעדים
אותו שאלנו משלם תשלומי כפל כ"ל
כגון שאלנו לאחר שבועה ונראה
דדוקא קאמר ושלא דגירת הכתוב
הא דקראמר אם לא שלח הא שלם
פטור אל כופר פנקדון אע"ג דלמר
ר' שש' לעיל הכופר פנקדון נעשה
עליו גולן כפל מיהא מחייב דהא
דקאמר נעשה עליו גולן היינו להחמיר
באונסין: והלא שלם שבועות
משביעין אותו. וכי כולה דאי
נשבע שלם פשעתי אחי חיישין שמה
כרשותיה הוא ונאמתי נשבע ונשבע
שאינה כרשותיה איבא ליממש שמה
שלה בה י' ומחייב אע"פ שלם פשע
ואינה כרשותיה: בא"י בא"י ש"א
שפחתי בו. ה"ג ה"מ לאומי לרבי
חייא בר יוסף ולימא מלי' לאו [שלם]
שלחתי דומיא דלא פשעתי ולשוני
לא דומיא דלין כרשותיה:

צריכין כפירה במקצת
והודאה במקצת
בטעות האומות כ"ד
כגון שומר חנם לישבע
שנגנבה ושומר סו' לישבע
שנאמרה ושלם לישבע
שמה ממלכה. לרישין
כפירה וכו' (ב"ב פ"ג)
שלם שבועת משביעין
אחור. לשומר חנם שטען
נגנבה (ט"ו) א"י שבועה
שלא שלחתי בה י'.
לשמות מלחמה. דאי שלם
בה י' תי' גולן עליה
ומייחייב באבוסה ופליג
נאמתי כרשותיה היא
קיימא וירידיה ה"ה (ט"ו).

כפירה כפירה והודאה
במקצת והואל נושא שר
והשוכר אמר רבא מאי טעמא דרמי בר
חמא שומר חנם כתיב ביה י' כי
הוא זה שומר שר יליף נתינה נתינה
משומר חנם שואל יוכי ישאל ו"ו מוסף
על ענין ראשון שוכר אי למ"ד בשומר
שוכר היינו שומר שר אי למ"ד בשומר
חנם היינו שומר חנם וא"ר חייא בר יוסף
הטוען טענת גזנן בפקדון אינו חייב עד
שישלח בו י' מאי טעמא (ה) ונקרב בעל
הבית אל האלהים אם לא שלח ידו
במלאכת רעהו מכלל לא שלח בה י'
מייחייב למימרא דבשלח בה י' עסקינן אבד
להו ר' חייא בר אבא הכי א"ר יוחנן בעומדת
על אבוסה שנו א"ל ר' ירמא ל' חייא בר
אבא דוקא בעומדת על אבוסה קאמר אבל
שלח בה י' קנה ושבועה לא מהניא ביה
כלום או דלמא אפי' עומדת על אבוסה
קאמר א"ל זו לא שמעתי כיוצא בה שמעתי
דא"ר אסי א"ר יוחנן הטוען טענת אבד
ונשבע וחזר וטען טענת גזנן ונשבע ובאו
עדים פטור מ"ט לאו משום דקנה בשבועה
ראשונה א"ל לא הואיל ויצא ידי בעלים
בשבועה ראשונה איתמר נמי א"ר אבין
א"ר אילעא א"ר יוחנן "הטוען טענת אבדיה
בפקדון ונשבע וחזר וטען טענת גניבה
ונשבע ובאו עדים פטור הואיל ויצא ידי
בעלים בשבועה ראשונה אמר רב ששת
יהטוען טענת גזנן בפקדון כיון ששלח בו
יד פטור מאי טעמא הכי קאמר ר' חמא
ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח
ידו ו"ג הא שלח ידו פטור אמר ליה רב
נחמן והלא א"ש שלם שבועות משביעין אותו
שבועה שלא פשעתי בה שבועה שלא
שלחתי בה י' שבועה שלא שלחתי בה י' דומיא
לשבוועה שאינה ברשותי מה שבועה שאינה
ברשותי כי מיגליא מילתא דאיתיה כרשותיה
חייב אף שבועה שלא שלחתי בה י' כי מיגליא
מילתא דשלח בה י' חייב אמר ליה לא
שבועה שלא שלחתי בה י' דומיא דשלם
פשעתי בה מה שבועה שלא פשעתי בה
פטור מכפל אף שבועה שלא שלחתי בה י'
כי מיגליא מילתא דשלח בה י' פטור מכפל בעי רמי בר חמא ממון המחייבו
כ"ל פוטרו מן החומש או דלמא המחייבו כ"ל פוטרו מן החומש
הויכ דמי כגון שטען טענת גזנן ונשבע וחזר וטען טענת אבד ונשבע

חייב כ"ל משום שבועה שאין כרשותו: כי מגליא מילתא דפשע בה י' פטור מכפל. דהא אינו גזנן עליה: אף שבועה דלמא נמי
יד כי מגליא מילתא דשלח בה י' פטור מכפל. אפילו עדיין היא אלמ: כתי רמי בר חמא. דקיימא לן כפרך מרובה (לפי ד' סה): ממון
שאין משלם כראש דאיכא כ"ל כהדיה אין מוסף חומש ועל (ד' ק.) נמי מניין לה אם משבאו עדים הודה משלם תשלומי כפל ואשס
אל חומש לא מאן פטר ליה מחומשא ממונה או שבועה: והידי דמי. כלומר למאי נ"מ כגון שטען טענת גזנן כו':
ובאו

חייב כ"ל משום שבועה שאין כרשותו: כי מגליא מילתא דפשע בה י' פטור מכפל. דהא אינו גזנן עליה: אף שבועה דלמא נמי
יד כי מגליא מילתא דשלח בה י' פטור מכפל. אפילו עדיין היא אלמ: כתי רמי בר חמא. דקיימא לן כפרך מרובה (לפי ד' סה): ממון
שאין משלם כראש דאיכא כ"ל כהדיה אין מוסף חומש ועל (ד' ק.) נמי מניין לה אם משבאו עדים הודה משלם תשלומי כפל ואשס
אל חומש לא מאן פטר ליה מחומשא ממונה או שבועה: והידי דמי. כלומר למאי נ"מ כגון שטען טענת גזנן כו':
ובאו

נשבעו בלא כפירה והודא לין
דמיה נר מתא פליג אדרכי חייא
נר יוסף: פרה ראויה נאמרה
בש"ח ופניה בשומר שר: שוכר

כפירה כפירה והודאה
במקצת והואל נושא שר
והשוכר אמר רבא מאי טעמא דרמי בר
חמא שומר חנם כתיב ביה י' כי
הוא זה שומר שר יליף נתינה נתינה
משומר חנם שואל יוכי ישאל ו"ו מוסף
על ענין ראשון שוכר אי למ"ד בשומר
שוכר היינו שומר שר אי למ"ד בשומר
חנם היינו שומר חנם וא"ר חייא בר יוסף
הטוען טענת גזנן בפקדון אינו חייב עד
שישלח בו י' מאי טעמא (ה) ונקרב בעל
הבית אל האלהים אם לא שלח ידו
במלאכת רעהו מכלל לא שלח בה י'
מייחייב למימרא דבשלח בה י' עסקינן אבד
להו ר' חייא בר אבא הכי א"ר יוחנן בעומדת
על אבוסה שנו א"ל ר' ירמא ל' חייא בר
אבא דוקא בעומדת על אבוסה קאמר אבל
שלח בה י' קנה ושבועה לא מהניא ביה
כלום או דלמא אפי' עומדת על אבוסה
קאמר א"ל זו לא שמעתי כיוצא בה שמעתי
דא"ר אסי א"ר יוחנן הטוען טענת אבד
ונשבע וחזר וטען טענת גזנן ונשבע ובאו
עדים פטור מ"ט לאו משום דקנה בשבועה
ראשונה א"ל לא הואיל ויצא ידי בעלים
בשבועה ראשונה איתמר נמי א"ר אבין
א"ר אילעא א"ר יוחנן "הטוען טענת אבדיה
בפקדון ונשבע וחזר וטען טענת גניבה
ונשבע ובאו עדים פטור הואיל ויצא ידי
בעלים בשבועה ראשונה אמר רב ששת
יהטוען טענת גזנן בפקדון כיון ששלח בו
יד פטור מאי טעמא הכי קאמר ר' חמא
ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח
ידו ו"ג הא שלח ידו פטור אמר ליה רב
נחמן והלא א"ש שלם שבועות משביעין אותו
שבועה שלא פשעתי בה שבועה שלא
שלחתי בה י' שבועה שלא שלחתי בה י' דומיא
לשבוועה שאינה ברשותי מה שבועה שאינה
ברשותי כי מיגליא מילתא דאיתיה כרשותיה
חייב אף שבועה שלא שלחתי בה י' כי מיגליא
מילתא דשלח בה י' חייב אמר ליה לא
שבועה שלא שלחתי בה י' דומיא דשלם
פשעתי בה מה שבועה שלא פשעתי בה
פטור מכפל אף שבועה שלא שלחתי בה י'
כי מיגליא מילתא דשלח בה י' פטור מכפל בעי רמי בר חמא ממון המחייבו
כ"ל פוטרו מן החומש או דלמא המחייבו כ"ל פוטרו מן החומש
הויכ דמי כגון שטען טענת גזנן ונשבע וחזר וטען טענת אבד ונשבע

חייב כ"ל משום שבועה שאין כרשותו: כי מגליא מילתא דפשע בה י' פטור מכפל. דהא אינו גזנן עליה: אף שבועה דלמא נמי
יד כי מגליא מילתא דשלח בה י' פטור מכפל. אפילו עדיין היא אלמ: כתי רמי בר חמא. דקיימא לן כפרך מרובה (לפי ד' סה): ממון
שאין משלם כראש דאיכא כ"ל כהדיה אין מוסף חומש ועל (ד' ק.) נמי מניין לה אם משבאו עדים הודה משלם תשלומי כפל ואשס
אל חומש לא מאן פטר ליה מחומשא ממונה או שבועה: והידי דמי. כלומר למאי נ"מ כגון שטען טענת גזנן כו':
ובאו

